

Bez živočíšnej výroby sa ekologizácia neposunie dopredu

Manažér firmy Polnotrend Trebišov, a.s. Tomáš Volkai sa aktívne angažuje aj v štruktúrach Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK). Je členom Dozornej rady SPPK a predsedom Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Trebišov. Zaujíma sa o dianie na európskej pôde, pretože mu nie je jedno, kam naše agropotravinárstvo smeruje. Zúčastnil sa aj ostatných protestov v Bruseli a Štrasburgu, aby vyjadril svoj názor na znižovanie stavov hospodárskych zvierat. V rozhovore tvrdí, že je potrebné priblížiť sa k ľuďom a meniť ich názor na prácu v poľnohospodárstve.

Čomu sa venuje podnik, ktorý vediete?

Hospodárime na 1600 ha, z toho asi 100 ha tvoria trvalé trávne porasty. Pestujeme klasické tržné plodiny – pšenicu, kukuricu, ale aj sóju. Chováme 300 kusov hovädzieho dobytku, je to plemeno slovenské strakaté. Mojim cieľom je živočíšnu výrobu rozširovať.

Celý podnik je v chránenom území a spadáme aj pod ANC oblasti. Snažíme mať celé pokrytie. Postupne na tom pracujeme. Zapojili sme sa aj do ekoschémy, takže aj v tomto smere bojujeme s aktuálnymi problémami, ktoré tu nastali.

Mnohé podniky živočíšnu výrobu postupne likvidujú. Vy ju naopak chcete rozširovať. Dôvod?

Živočíšna sa nedá robiť bez rastlinnej a rastlinná bez živočíšnej výroby. Treba sa pozeráť do budúcnosti. Keď nám v únii prikazujú, aby sme znižovali spotrebu minerálnych hnojív, tak niečím to nahrádzať budeme musieť. Podľa mňa je tou cestou práve živočíšna výroba a produkcia maštalného hnoja. So zamestnancami, ktorých dnes máme, dokážeme chovať aj viac dobytku. Na konci dňa sa počítajú peniaze a ekonomika.

Nachádzame sa v Trebišove, aký je tu záujem pracovať v poľnohospodárstve?

Myslím si, že ak ostávajú podniky pri minimálnych mzdách, tak tam dokážu prijať práve takých ľudí, ktorí niekedy narobia aj viac škody ako úžitku. K vyššiemu platu sa viaže väčšia zodpovednosť a aj schopnosti, takže my ideme touto cestou. Snažíme sa hľadať ľudí, ktorí nerobia nasilu, ale s radosťou. Aj keď máme pracovný stav naplnený, stále hľadáme nových zamestnancov. Netreba len vyplakávať, že nie sú ľudia, ale aktívne ich hľadať a snažiť sa im pripraviť čo najlepšie podmienky pre prácu kvôli tomu, aby zotrvali. Na 60 ha nám vychádza 1 zamestnanec, takže sa môžeme porovnávať s malými farmami, kde povedzme jeden farmár hospodári práve na približne takejto výmere.

Živočíšnu výrobu majú ľudia zafixovanú ako špinavú prácu, ktorá príliš nevoní, a to ľudí odrádza. Skutočnosť je však iná. Snažíme sa inovovať a vytvárať priaznivejšie podmienky na prácu.

Je tu aj značná časť obyvateľov z marginalizovaných skupín. Pracujete aj s touto skupinou obyvateľstva?

Mesto s rómskymi obyvateľmi celkom úspešne pracuje. Ja som to tiež skúšal, ale, bohužiaľ, neosvedčili sa. Nevadí, vždy hovorím, že je potrebné všetko skúsiť a až potom hodnotiť.

Ste mladý poľnohospodár, ktorý je aktívny aj v rámci štruktúr celoslovenskej a aj regionálnej komory. Ako je to s mladými poľnohospodármi v tomto regióne?

Máme tu dosť veľa mladých farmárov, nie ako novozačínajúcich, ale tých, ktorí generačne preberajú podnikanie od starších členov rodiny. Som za to naozaj vďačný, že 'nevezali nohy na plecia' a neušli, ale prijali tú zodpovednosť. Mladí sú aktívni aj v štruktúrach našej regionálnej komory. Sú tu však aj podniky, ktoré nemá kto prebrať. Prevezme ich zrejme zahraničný kapitál. Ten sa tu rozširuje veľmi rýchlo.

Aké sú hlavné priority Vášho podnikania do najbližšieho obdobia?

Hlavnou prioritou je dostať sa bližšie k spotrebiteľom. Uvažujeme nad mliekomatmi a tiež by sme

chceli poskytnúť hovädzie mäso pre región. Samozrejme, nič vo veľkom.

Radi by sme do budúcnosti vybudovali aj závlahy. V našom okolí, bohužiaľ, nefunguje žiadna prečerpávacia stanica. Aj keď tu v minulosti nejaké boli, tak ostali už len skelety. Nepodarilo sa nič zachrániť. Radi by sme aj my diverzifikovali a zaradili do skladby pestovaných plodín aj zeleninu.

Môžeme ďalej uvažovať aj o malej predajni, kde by sa dali produkty z našej výroby kúpiť. Brzdí nás však legislatíva, predpisy a rôzne formy byrokracie.

Naučili by sa tunajší obyvatelia chodiť k Vám nakupovať? Je v tejto oblasti aj dostatočná kúpyschopnosť?

Kúpyschopnosť je tu nižšia ako niekde na západe Slovenska. Rentabilita výroby teda klesá. Preto hovorím, že nie vo veľkom. Nedokážeme produkovať také množstvá, ako sa sem dovezú z okolitých krajín. Je však mimoriadne dôležité uzatvoriť kruh – tu vypestovať krmoviny, tu to zviera vychovať, tu ho krmiť a tu v regióne ho aj predať. Ak uzavrieme kruh, budeme na 100% vedieť, čo konzumujeme.

Zaujímate sa aj o vývoj agropotravinárstva v rámci európskych štruktúr. Na jednej strane chcete zvyšovať počty zvierat, na strane druhej únia tlačí na ich znižovanie...

EÚ ma obrovský význam, čo sa týka spájania. Ekonomicky je to tu aj po zavedení eura stabilnejšie. Ale tou zásadnou nevýhodou je, že poľnohospodárstvo a potravinárstvo upadlo práve za pomoci EÚ. Rôznymi kvótami, obmedzeniami a trhovými mechanizmami sa výroba utlmila. Európske potravinárstvo sa rozvinulo najmä okolo vyspelých západoeurópskych krajín. Je absurdné, že úradníci z týchto štátov riešia znižovanie stavov zvierat, keď už aj teraz vo veľkom dovážame potraviny aj z ďalších oblastí sveta. Niežebych sme potravinárstvo decentralizovali a vytvorili v rámci únie oblasti, kde sa bude podporovať, aby sme zamedzili veľkým vývozom potravín cez pol sveta. Ide tu však o vyšší politický zámer.

Zúčastnili ste sa protestu v Štrasburgu, ktorý bol zameraný na odvrátenie návrhov na znižovanie stavov hovädzieho dobytku. V praxi by bolo veľmi náročné chovať na podniku

viac ako 150 kusov dobytku. Ako by sa to dotklo Vášho podnikania? Zvládli by ste tú administratívu okolo toho?

Ak by sa sprísnenia po hydine a ošípaných zaviedli aj na hovädzí dobytok, tak by to bolo pre nás veľmi náročné. Už teraz sme mimoriadne sledovaní ohľadom rôznych byrokratických záležitostí či kontrolných úradov. Ak by pribudli ďalšie záťaže a teda aj investície navyše, tak by sme išli proti tomu, čo budujeme a čo chceme. Museli by sme znižovať stavy a tak by sme do Michalovskej mliekarny dodávali aj menej lokálneho mlieka, znížila by sa aj produkcia maštalného hnoja, čo je prírodné hnojivo. Nikto si neuvedomuje, že ekologizácia sa bez živočíšnej výroby neposunie dopredu. V ekológii sú potrebné krmoviny, aby sa odburiňovali polia a maštalný hnoj, ktorý je zase výborným organickým hnojivom.

Tlak je aj na zvyšovanie výmer neproduktívnych plôch. Aj Váš podnik sa zapojil do ekoschémy, ako to zatiaľ vnímate?

Aj my bojujeme s burinami v biopásoch. Kontaktovali sme aj Štátnu ochranu prírody, ÚKSÚP, obecné úrady. Na obecnom úrade nás doslova vysmiali, že sa o to máme predsa starať a nemôžeme to nechať zarásť, na Štátnej ochrane prírody to bolo obdobné. Tam dokonca ani nevedeli, že nemôžeme zasahovať do týchto plôch. V niektorých južnejších oblastiach je vážny problém s inváznymi burinami. Pred niekoľkými rokmi sem prišli aj cez osivá z Maďarska. Pri inváznej burine stačí aj len pár semien a rozšíri sa enormným spôsobom. Neproduktívne plochy sú pre ne raj.

Je dosť smutné, že nemôžeme v nížinách časť pôdy obhospodarovať. Myslím si, že by sme našli dosť plôch, ktoré boli vyradené a rýchlym skultivovaním by sme z nich mohli spraviť neproduktívne plochy. Bohužiaľ, pozreli sme sa na to zo zlého konca. Sú tu totiž aj regióny, kde nedokážu vyprodukovať ani 4 tony pšenice. Prečo ich radšej nepodporíme nejakým zazeleňovaním a systémami ekologizácie? Takto by sa dala nájsť nejaká rovnováha. My sa však vždy na všetko pozeráme plošne, ale to nie je správne.

Je toto aktuálne zásadný problém poľnohospodárstva?

Vzniká to z dlhodobého problému, ktorým je osвета ľudí a pohľad na slovenské poľnohospodárstvo. My nie sme devastátori prírody, používame násobne menej hnojív a pesticídov. Hľadáme rôzne možnosti a používame rôzne nástroje na boj s chorobami aj mimo pesticídov.

Rovnako chceme, aby bola budúcnosť lepšia a to pre všetkých. Ľudia nám dávajú svoju pôdu na hospodárenie, je to tiež veľká zodpovednosť, veď je to niečí majetok a pre nás zase základný výrobný prostriedok na produkciu potravín. Áno, sú tu aj takí, ktorí sú schopní pestovať kukuricu na jednej parcele aj 4 roky po sebe. Im absolútne nevyhovuje strategický plán a striedanie plodín, lebo im to kazí biznis. Sú to väčšinou zahraniční farmári a ja to odsudzujem. Ja som sa však v tomto regióne narodil a vyrastal a chcem tu niečo aj zanechať. Cudzinec s touto pôdou nie je nijako spätý.